

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

HET NIET WILLEN KOMEN

„Gij wilt niet komen opdat gij het leven moogt hebben.”
Joh. 5:40.

Als elk woord van de Heere Jezus onze speciale aandacht verdient, dan is dit wel heel bijzonderlijk zo wat deze woorden betreft: „Gij wilt niet komen opdat gij het leven moogt hebben.”

In een bepaalde zin zijn het de liefelijkste woorden die ooit over Zijn heilige lippen zijn gekomen. Uit het tekstverband kunt ge merken dat Hij hier tot Zijn vijanden spreekt. Vijanden die reeds vaak Zijn woord mochten, beluisteren en Zijn wonderen gadeslaan, maar toch steeds in ongelooft en hardigheid des harten weigerden om tot Hem te komen voor de zaligheid hunner zielen.

De reden waarom de Heere Jezus nog tot deze vijanden spreekt, vinden we in vers 34: „Maar dit zeg Ik opdat gijlieden zoudt behouden worden.” Wat een wonder, Hij zoekt-in onbegrijpelijke liefde-nog het behoud van hen die zich zo moedwillig onder Zijn prediking verhardden. Nee, de reden van hun ongelooft ligt in het geheel niet in Zijn woorden of in enig gebrek in de wonderen die Zijn getuigenis bevestigen. De schuld ligt geheel en al aan de kant van degenen die ondanks al Zijn liefde nog vijandig tegenover Hem blijven staan en steeds weigeren om tot Hem te komen voor deze meest bijzondere genade: leven, dat is geestelijk leven. Wat een liefelijke Zaligmaker dat Hij met zulken nog te doen wil hebben. Dat Hij hun precies wijst waar de fout ligt, opdat ze nog tot inkeer zouden komen. Dat is nu juist zo nodig voor zondaren, die hoewel verloren in schuld, toch niet willen komen tot Hem in Wie alleen het leven is te vinden. Zulk een ontdekkende prediking is van onschatbare waarde. De wonde moet eerst geopend worden zal er ooit sprake van heling zijn!

Van nature zijn alle mensen geestelijk dood. Voor een geestelijke dode is er geen groter wonder mogelijk dan om leven te ontvangen. Deze gave van het geestelijk leven is het grootste dat de Heere ooit aan een mens kan geven. Hij alleen kan het geven, en niemand anders. Voor zo'n grote zaligheid is de mens geheel afhankelijk van Hem die geeft naar Zijn vrijmachtig welbehagen.

De Heere Jezus spreekt over de mogelijkheid om dit geestelijk leven te hebben, te bezitten. Ja zelfs over de zekerheid er van voor allen die er voor tot Christus komen. Het is onmogelijk om het door werken te verkrijgen. Er is geheel iets anders nodig. Niemand mag rusten als dit geheim niet gekend wordt.

Dit leven kan alleen in Christus gevonden worden. Door het verduren van Zijn lijden heeft Hij het vonnis des doods uitgewist. In Hem woont de volheid van de Geest des levens. In Hem alleen is het wezen Gods zodanig geopenbaard, dat men tot God kan gaan als de Fontein des levens.

Wat is nu dat komen tot Christus? Het is niets minder dan een zich wenden tot Hem met het gehele hart, tot Christus zoals Hij geopenbaard is in de Schriften. Het is het resultaat van het waarderen van Hem zoals Hij ons wordt voorgesteld in het Evangelie. Het is een gevolg van een heilig verlangen naar Hem. Het is een omhelzen van Hem op Zijn eigen voorwaarden. Het is een afzien van alle

andere „zaligmakers”. Hij is voor het geloof de Enige. Het is het komen van een dwaas tot Hem om wijsheid. Van een misdadiger om gerechtigheid. Van een melaatse om reiniging. Van een hulpeloze gevangene om vrijmaking, om verlossing. Het is een komen zonder geld en zonder prijs-tot Hem-voor alles-alleen uit genade.

Wat is nu de reden dat zovelen niet komen? Daar is maar een reden: Hun eigen onwilligheid. Gij wilt niet komen. In dit ene woord ligt de volle concrete werkelijkheid.

Sommigen trachten zich te verschuilen achter de besluiten Gods. Hoe goddeloos om hier de schuld te leggen. Nee, zondaar die weigert te komen, daar ligt de schuld niet. Het is uw onwiligheid. Gij wilt niet komen.

Ook achter de duivel kunt gij u niet verbergen. Het is waar, Hij zoekt de ondergang van elk menskind. Maar Satan kan niet een enkele zondaar die gewillig is om te komen maar een ogenblik van Christus afhouden. Dat is onmogelijk.

Zelfs een gevoel van dodelijke onmacht kan een zondaar niet weerhouden. Zulk een gevoel houdt nooit van Christus vandaan. Het is veeleer een aansporing om tot Hem te gaan.

Het is ook niet een gebrek aan een waarborg. Er blijft niets te wensen over wat Zijn uitnodiging en belofte betreft: Komt tot Mij allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven. Hem die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen. Alles is volkomen.

Onwilligheid om tot Christus te komen om gered te worden is het enige wat een zondaar terug kan houden. Maar kan ik mezelf dan gewillig maken? Nee, maar de Heere kan het. In Zijn kracht om gewillig te maken is Hij nabij. Hij verklaart Zich bereid om alles in u te werken wat vereist is tot uw zaligheid. Dat laat u geheel zonder verontschuldiging.

Hoe goddeloos is deze onwilligheid! Heeft u Zijn zaligheid niet nodig? Is zij niet begeerlijk? Is het niet billijk dat ge u aan Zijn goddelijke autoriteit onderwerpt?

Hoe wreed is deze onwilligheid voor u zelf! Ge houdt u zelf van uw zaligheid-van een grote zaligheid. Ge laat u zelf aan de rand van de hel, onder de macht van hem die een moordenaar was van de beginne!

Wie dorst heeft, kome; en wie wil, neme het water des levens om niet.

Alphen aan den Rijn

G. Hamstra.

Van de redactie

1. **Ds. Van Leeuwen.** Deze hoopt zich binnenkort in Driebergen te vestigen. Zijn adres is D.V. van 26 november a.s. af:

Ds. H. van Leeuwen, Horstlaan 55, 3971 LB Driebergen, tel. 03438 - 8856.

2. **Mevr. N. te M.** Vriendelijk dank voor uw brief, die ik met belangstelling las.

3. **Abonnees in Canada enz.** We hebben nogal wat abonnees in landen overzee. De regel is dat ons blad per zeepost wordt toegezonden. Sommigen stellen prijs op toezending per luchtpost. Dat kost duurder, maar zij nemen de meerdere kosten voor hun rekening. Mochten er onder de lezers per zeepost zijn, die het blad ook graag per luchtpost ontvangen, waardoor ze het in de

Van de administratie

Hartelijk dank aan hen, die mij de juiste gevraagde adressen toezonden.

Wie kan mij nu helpen aan de juiste adressen van A. Sloof, de Manning 65, Heerjansdam en J. A. van Dijk, Elspeterbosweg, Vierhouten? De PTT berichtte mij: verhuisd.

Extra werd ontvangen f 263,- w.o. een gift van f 100,- uit de dankdag collecte te Sliedrecht (C), waarvoor onze dank, en bij voortduur aanbevolen.

Adm.: Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn, giro 704350.

v.d.L.

regel veel spoediger in hun bezit hebben, laten ze dat dan aan mij berichten. Dan zal ik er voor zorgen dat zij het blad in de toekomst per luchtpost ontvangen. Ik neem dan aan, dat zij bij de betaling van hun abonnementsgeld daarmee rekening zullen houden.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS

Les 27

Hoofdstuk I, artikel 17 (vervolg)

Artikel 17 handelt dus over de zaligheid van jong gestorven kinderen en zulks krachtens het feit, dat zij heilig zijn. Niet van nature, want zij zijn ook „in ongerechtigheid ontvangen en in zonde geboren.” (Psalm 51) Maar dit „heilig” zijn wijst op de in artikel 17 aangehaalde tekst van I Kor. 7:14, waar we lezen: „Maar nu zijn zij heilig”. Ons doopsformulier spreekt ook van een „In Christus geheiligd zijn”. Dit „heilig zijn” en „in Christus geheiligd” wijst niet op een innerlijke heiliging krachtens wedergeboorte, maar op een afgezonderd-zijn van de wereld; op het feit, dat zij door God apart gezet zijn, op het terrein, waar Hij Zijn kerk heeft geplaatst en Zijn Genadeverbond heeft gegeven. Artikel 17 schrijft: „Heilig zijn, niet van nature, maar uit kracht van het Genadeverbond.” Want, zo lezen we ook in het doopsformulier als antwoord op de vraag: „Zal men ook jonge kinderen dopen?”: „Ja het; want mitsdien zij, alzoewel als de volwassenen in het verbond Gods en in Zijn gemeente begrepen zijn.”

In ons vorig artikel hebben we al een en ander over deze materie gezegd. Het is nu de vraag, of artikel 17 met haar uitspraak, dat Godzalige ouders niet moeten twijfelen aan de verkiezing en zaligheid van hun kinderen, welke God in hun kindsheid wegneemt uit dit leven, ook bedoelt, dat dit van alle jonggestorven kinderen geldt, en dat is stellig niet zo. Het gaat hier over Godzalige ouders. Ouders dus, die in „een nieuw Godzalig leven wandelen.” (Een uitdrukking uit ons doopsformulier.)

Die behoeven niet, ja, moeten niet twijfelen aan de verkiezing en zaligheid van hun kinderen, welke de Heere in hun kindsheid wegneemt uit dit leven. Ach, welk een smart en rouw lijden ouders door het verlies van een dierbaar, jong pand. Inzonderheid de moeder, die haar kleine zo lange tijd onder haar hart heeft gedragen! Dit verdriet geldt ook van Godvrezende ouders. Want enerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze. En wat is het dan een voorrecht, wanneer zij de hand op de mond mogen leggen en met de dichter van psalm 39 mogen

belijden: „Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet open doen, want GIJ hebt het gedaan!” Maar het is wel een zeer bijzondere **troost**, wanneer zulke ouders mogen geloven, dat hun kind behouden is en zulks krachtens Gods eeuwige verkiezende liefde en wel op grond van Zijn Verbond en beloften. Dan moeten zij zelfs hieraan niet twijfelen, zo zegt ons artikel.

We moeten er wel op letten, dat onze Dordtse vaders hier **pastoraal** onderwijs geven. Het stuk van de verkiezing is een ondoorgrondelijke verborgenheid en met het verstand nooit te begrijpen en bijzonder niet ten opzichte van jong gestorven kinderen. Wat kunnen er vragen oprijzen. En de duivel zit ook niet stil om zijn aanvechtingen ten deze te doen. Waar is dan waarlijk troost te vinden?

Zie, daarom wijzen onze Dordtse vaders zo troostvol op Gods Woord en bijzonder op Zijn beloften. Want in Gods beloften, die in Christus ja en amen zijn, ligt toch de **grond** der zaligheid, ook voor die jonge kinderen, die vroeg weggenomen worden. Hoe wordt die troost verkregen?

De bedoelde Godzalige ouders in artikel 17 krijgen werkzaamheden met hun kinderen aan de Troon der genade. 't Gebeurt wel, dat zij die al mogen hebben vóór de geboorte van hun kind. Johannes de Doper is reeds van Zijns moeders lijf al vervuld geworden met de Heilige Geest. Lukas 1:15.

Zo heeft David gebedswerkzaamheden gehad met het kind, dat ook zo vroeg werd weggenomen. Dit blijkt uit zijn oproep: „Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkomen.” (II Sam. 12:23b).

Welnu, zo mogen Godzalige ouders tot de troost komen omtrent de verkiezing en zaligheid hunner vroeggestorven kinderen. Dat is dus niet door middel van een bijzondere openbaring naast Gods Woord of door een visioen, maar alleen in de weg van het werkzaam pleiten op 's Heeren Woord en beloften. Licht dan de grond voor de verkiezing hunner kinderen in hun gelovig werkzaam-zijn? O neen! Die ligt alleen in de toegerekende gerechtigheid van Christus, welke God ook zulk een vroeg gestorven kind toerekent. Maar u zult opmerken: hoe kan dat? Want zulk een kind kan toch geen dadelijk geloof beoefenen. En de troost van die toegerekende gerechtigheid wordt toch door het geloof gekend! Ongetwijfeld heeft dit plaats bij Gods kinderen. Dat lezen we in Romeinen 4:5: „Doch dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.” Hoe zit dat dan?

Wel zó! Wanneer God goddelozen rechtvaardigt, dus de gerechtigheid van Christus toerekent, welke door het geloof gekend wordt, dan is het geloof niet de **grond** der toerekening, maar het **middel** om die weldaad te ontvangen, zoals ook niet de hand van een bedelaar die bedelaar zelf rijk maakt, maar de **gave**, welke hem wordt geschonken. Zo wordt bij een jonggestorven kind de gerechtigheid van Christus **rechtstreeks** toegerekend. Ook niet door het geloof van de ouders. Neen! Wel, is het zo, dat de Godzalige ouders in de weg des geloofs tot de troost mogen komen van de verkiezing en zaligheid hunner vroeg-weggenomen kinderen en dat alleen op grond van de gerechtigheid van Christus, in de beloften des verbonds geopenbaard en toegezegd.

Al zijn sommige oudvaders wel ruim in hun opvatting over de verkiezing en zaligheid der jonggestorven kinderen van Godzalige ouders geweest, wij hebben toch gemeend, artikel 17 van de D.L. in dat licht te moeten zien gesteld, zoals we getracht hebben te verklaren.

Hierbij willen we nog even eraan toevoegen, dat de Zwitserse afgevaardigden op de Dordtse synode hierover niet hebben gesproken van een bepaalde **vaststelling** dier verkiezing en zaligheid, maar van een **hopen** door de Godzalige ouders. Het was GOMARUS, die het had over een „Godvruchtiglijk” werkzaam zijn van Godzalige ouders, als naar een oordeel der liefde.

Tenslotte nog een enkele opmerking over de vraag: hoe moeten we de genieting der zaligheid van vroeggestorven kinderen verstaan? Dit hangt samen met de vraag: kinderen, die jong sterven, zullen die in de hemel zo jong **blijven**? Dezelfde vraag betreft ook jonge kinderen, die geestelijk gestoord zijn. We moeten het echter zó zien,

dat de lichamelijke en geestelijke wasdom, welke hiër middellijk en geleidelijk plaats heeft, in de hemel rechtstreeks geschiedt, als een volmaakt ingeleid worden in de geestelijke kennis van de Drieënige, volzalige God. Kunnen die jonge kinderen hier nog geen vruchten van het geloof openbaren, in de hemel zullen die vruchten wel openbaar worden. Er zal geen enkel lichamenlijk of geestelijk gebrek gevonden worden. (Openb 21:4).

Zullen er ook geen **trappen** in de genieting van de hemelse heerlijkheid zijn? Zeer zeker wel. Want we lezen in Gods Woord, dat de éenster in heerlijkheid zal verschillen van de andere. Echter toch weer zo, dat bij ieder de zaligheidsgenieting **vol** zal zijn, zodat de gezaligden nooit zullen kunnen zeggen: ik deel in een mindere genieting dan anderen.

Zal die eeuwige zaligheidsgenieting eens ook uw deel mogen zijn, gel. lezer(es)? Geve de Heere het uit vrije genade, om 't eeuwig welbehagen en alzo daartoe door God bereid!

E.

v.L.

IN 1979 WEER NAAR CANADA 5

Heel hartelijk werden we door Ds. en Mevr. Overduin ontvangen. Zij waren mij niet helemaal onbekend. Ds. Overduin had ik in 1971 hier op de generale synode ontmoet en bij Mevr. Overduin had ik enkele jaren geleden de maaltijd gebruikt, toen ik een zondag de gemeente van Vineland diende, waar Ds. Overduin toen stond. Ik wist dus al dat zij een heel goede gastvrouw was. We werden al spoedig aan de maaltijd genodigd en op een vorstelijke wijze onthaald. Corrie en ik deden na de maaltijd nog een wandeling, wat verkwikkend was. Daarna bleven we nog tot bedtijd bij elkaar in onderlinge gesprekken over de kerkelijke situatie daar en in het algemeen, over de wegen die de Heere met Zijn volk gaat enz. De avond vloog voorbij.

Nu eerst iets over het gezin Overduin. Ds. Overduin is eerst in ons land predikant geweest. Hij heeft verschillende van onze kerken gediend. Hij voelde zich geroepen om de emigranten ambtelijk bij te staan. Een bezwaar was zijn grote gezin, maar dat bleek toch geen bezwaar. Hij kwam in Canada en heeft ook daar in verschillende gemeenten gearbeid. Zij hebben onder moeilijke omstandigheden verkeernd en hebben veel zelfverloochening moeten beoefenen. Wij in ons land kunnen ons moeilijk voorstellen, hoe het in de eerste tijd vooral ging. De omstandigheden waren heus niet zo rooskleurig. Men was ver van het vaderland, stond in vele opzichten alleen met een kleine groep van emigranten. Men moest toe met een klein honorarium. Enz. Daar kwam voor de familie Overduin nog bij, dat ze tenslotte een gezin van veertien kinderen hadden, twaalf van henzelf en twee van een overleden broer van de dominee, die zij als hun kinderen hadden aangenomen. Alle kinderen zijn nu de deur uit, behalve de jongste dochter, een meisje van 18 jaar.

Predikanten in Canada staan vaak op eenzame posten, te vergelijken met zendingsarbeiders. Dat geldt niet alleen voor predikanten van de Free Reformed Church, waarmee onze kerken in correspondentie staan, maar ook van andere kerkverbanden, zoals de Gereformeerde Gemeenten. Ze staan veelal alleen en hebben weinig of geen contact met collega's. Er is weinig uitwisseling van gedachte mogelijk. Een ieder staat voor zijn eigen gemeente, die vaak bestaat uit emigranten uit verschillende delen van ons land, meestal voorkomend uit verschillende kerken. Dat vraagt veel wijsheid en tact.

Het lijkt mij toe, dat dit in bijzondere mate voor Ds. Overduin geldt. Jaren geleden stond hij in Aldergrove, ook in B.C. gelegen. Die gemeente was toen klein, maar groeide. In Pitt Meadows en omgeving waren mensen, die tot de Christian Reformed Church (dus de Gereformeerde kerken) behoorden, maar het er niet meer konden vinden toen vroegtijdig op het engels werd overgeschakeld. Zij kwamen buiten het kerkelijke leven te staan. Daaruit is de gemeente van Pitt Meadows ontstaan. Toen Ds. Overduin nog aan Aldergrove verbonden was, heeft hij gelijktijdig ook de mensen van Pitt Meadows geholpen met alle ambtelijke arbeid. Later vertrok Ds. Overduin naar Mitchell en weer later naar Vineland. Toen hij daar enkele jaren gestaan had beriep de kleine gemeente van Pitt Meadows hem en hij kwam.

Gezamenlijk heeft men daar een pastorie gebouwd. Men heeft een kerkje, dat eerst aan de Roomse kerk toebehoorde. Het kerkje is inwendig helemaal vernieuwd en ziet er zeer smaakvol uit. Het is een heel kleine gemeente met nog lang geen honderd leden en doopleden. De enige predikant van dezelfde kerkgroep is in Brits Columbia Ds. A. Stehouwer, die in Aldergrove staat. Maar die woont ook nog op geruime afstand-ik meen een half uur rijden-van Ds. Overduin. Daardoor staat deze predikant zo goed als alleen. Dat kan natuurlijk ook van Ds. Stehouwer gezegd worden. In elk geval mogen we respect hebben voor de predikanten, die op een rechte wijze het vaderland verlaten om onder emigranten te gaan arbeiden. Daar komt nog bij dat er ook in dat grote land kerkelijke vragen zijn. We gaan daar natuurlijk niet over schrijven, maar vermelden dit alleen om een juist beeld te geven van de situatie. Voor de familie Overduin is nog een bijkomende omstandigheid, dat verschillende van hun kinderen ver weg wonen, zodat ze die niet eens elk jaar kunnen zien.

Maar genoeg daarvan. De volgende dag was het zondag. We ontbeten tijdig en gingen te zamen naar het kerkgebouw. Dat staat aan dezelfde weg. Ds. Overduin preekte in het engels over Genesis 32:7a en 24. Er was een aandachtig gehoor. Het viel hier en elders op hoe rustig de mensen in de kerk zitten, voor en tijdens de dienst. Na de dienst bleven we nog even met deze en gene praten. Heel vaak blijkt dat er dan aanknopingspunten zijn door dezelfde bekenden enz. Thuis gekomen vertelde Ds. Overduin, dat niet alle kerkgangsters lid van zijn gemeente zijn, maar dat er ook mensen van elders waren, die regelmatig de kerkdiensten in Pitt Meadows bijwonen. In de middag gingen wij voor 'n een hollandse dienst. Eens in de veertien dagen wordt er nog in onze taal gepreekt. Er waren weer ongeveer dezelfde mensen in de kerk als 's morgens. Na het uitspreken van de zegen liet Ds. Overduin toezingen de zegenbede uit Ps. 121:4. Dat trof ons zeer.

's Middags ontmoetten we al voor de dienst nog even een oude broeder van tegen de tachtig jaar. Ds. Overduin had de vorige avond al verteld, dat hij een dag tevoren geroepen was een treurige tijding aan die man en zijn vrouw over te brengen. Er was bericht gekomen uit ons land, dat de oudste zoon, 55 jaar oud, bij een verkeersongeval was omgekomen. Te begrijpen is, dat het voor Ds. en Mevr. Overduin-ze gingen samen-een moeilijke boodschap was, maar dat het vooral voor die beide ouders op zo hoge leeftijd-de moeder is even oud-een hartverscheurend bericht was. Uit eigen ervaring weten we, dat je dan veel moet verwerken, maar ook dat de Heere het dan in alles wel kan maken.

Aanvankelijk was het de bedoeling geweest, dat we twee zondagen in Brits Columbia zouden doorbrengen en dat ik die tweede zondag een keer in Aldergrove zou preken. Later werd het plan gewijzigd, omdat het erg moeilijk zou zijn de terugreis in zo'n recordtempo af te leggen als de heenreis. Nader werd afgesproken, dat we in het midden van de week zouden vertrekken. Dat was door een of andere oorzaak niet goed doorgegeven, zodat in Aldergrove bekend gemaakt was, dat ik daar de volgende zondag zou voorgaan. Het stond in het bulletin. Maar gelukkig sprak ik vóór de zondag Ds. Stehouwer telefonisch, zodat nog kon worden afgekondigd, dat die dienst op deze wijze niet doorging. Het was nu niet meer mogelijk het zo te regelen, dat ik diezelfde zondagavond in Aldergrove voorging.

Toch wilde ik graag Ds. Stehouwer ontmoeten en met zijn gemeente kennismaken. Daarom gingen we met zijn vieren daarheen om de avonddienst bij te wonen, die om half 8 aanving. Ds. Stehouwer preekte in het engels over Johannes 9:25b. Na de dienst hielden verschillende mensen ons op. Er was een echtpaar uit Zaandam, waar we velen jaren hebben gewoond en alle kinderen geboren zijn. We spraken twee broeders uit Mitchell afkomstig, die naar B.C. waren verhuisd, omdat het klimaat in Ontario zo guur was en hier veel milder. We ontmoetten nog andere mensen, wier namen bekend in de oren klonken en van wie we familie-leden kenden. We dronken koffie in de pastorie van Ds. Stehouwer. Het was al vrij laat toen we huiswaarts keerden. Dus gingen we thuisgekomen al spoedig na de dagsluiting naar bed.

Even iets over de weersgesteldheid. Ds. Overduin had ons geschreven, dat het in B.C. een echt hollands klimaat was, dus lang niet zo heet als in Ontario en nogal veel regen. In dit opzicht was het dit jaar anders dan gewoonlijk. We hebben gedurende ons verblijf in Canada deze zomer helemaal geen hete dagen meegemaakt, hoewel het hier en daar wel heet geweest is, en in B.C. was het bijzonder mooi weer. In de bergen hebben we nog wat regen gehad, maar toen we in de vlakke meer naar de kust kwamen hebben we geen regen gezien en de temperatuur was heerlijk. In dat verband vertelde Ds. Overduin nog, dat er in de regel geen strenge winters zijn, maar dat het enige jaren geleden gebeurd is-hijzelf woonde er toen niet meer, maar Ds. Pronk, nu in Grand Rapids, stond in Aldergrove-, dat een boerderij drie weken lang onder de sneeuw bedolven is geweest. We moesten toen denken aan de overvloedige sneeuwval in de afgelopen winter waardoor in het noorden van ons land iets dergelijks heeft plaats gevonden.

De afspraak was, dat Bill en Marja ons maandagmiddag om een uur of 3 zouden halen, natuurlijk alles bij leven en welzijn. We konden dus de morgen nog bij de familie Overduin doorbrengen. Ds. Overduin had daarom een paar emigranten uitgenodigd voor een bezoek aan de pastorie, een ouder echtpaar en de echtgenote van een emigrant, die nog aan het werk was. Het echtpaar genoot van de rust in de ouderdom. We dronken koffie en intussen ging het gesprek over de emigratie, wat begrijpelijk is. We luisterden met aandacht. Het echtpaar kwam uit het noorden van ons land en had in de Pitt-polder een pachtboerderij gehad. Die polder is door Hollanders drooggelegd. Eerst hadden anderen het geprobeerd, maar dat was mislukt. Toen was er een company opgericht met Hollanders er in. Zo was het werk tot stand gekomen. Het echtpaar was het eerste, dat er zich vestigde. Onze koning is later bij hen op bezoek geweest. Zij had alles in ogenschouw genomen en gezegd: mijn beste mensen gaan weg. Later ging het gesprek langdurig over geestelijke zaken en over levenservaringen in dagen van beproeving. Het was een fijne morgen, waaraan we met vreugde terugdenken. Na dankgebed gingen de gasten heen. We zouden nog een kijkje genomen hebben in de Pitt-polder, maar daarvoor was het al te laat geworden.

B.

JAARBOEK 1979

We bedoelen het Yearbook of the Free Reformed Church of North America 1979. Met deze kleine kerkgemeenschap staan de Chr. Geref. kerken in correspondentie. Dit is begrijpelijk, omdat vele leden uit deze kerken afkomstig zijn. Lang niet allemaal, want in verschillende gemeenten komen de leden uit onderscheiden kerken in het oude vaderland. Zij hebben elkaar na hun emigratie daar gevonden en zijn nog altijd bezig een eigen kerkelijk leven op te bouwen. Het is een moeilijke zaak om bij de waarheid van Gods Woord te blijven. De geest van de tijd spreekt ook daar. De onkunde, die de mens van nature eigen is, laat zich gelden. De invloeden van andere kerken daar en in Nederland zijn niet te onderschatten. Het is een opgave om te blijven bij de beginselen van Gods Woord en de praktijk van de godzaligheid. Als dat niet meer voor ogen staat-dat geldt ook in ons land-blijft de vorm over.

Dan kan er wel een grote activiteit ontplooid worden op allerlei gebied. Dan kan er ook zijn een roemen in genade en zoveel meer. Maar het wezen van de zaak ontbreekt. Het werk van Gods Geest in het hart wordt gemist. De gestalte van een tollenaar wordt niet beleefd. Er is geen plaats voor Christus en Zijn werk. Er wordt niet verstaan wat genade is. Dit zijn gevaren, die de kerk alle eeuwen door bedreigd hebben en die er ook nu zijn. De Heere Jezus heeft tijdens Zijn omwandeling op aarde opgeroepen tot waken en bidden. En dat kunnen we nooit genoeg ter harte nemen. Het jaarboek 1979 ziet er goed verzorgd uit, evenals de vorige jaarboeken. Het bevat vele gegevens omtrent het kerkelijke leven in het algemeen en van de plaatselijke gemeenten in het bijzonder. Er zijn 12 gemeenten. Volgens het overzicht hebben 10 ervan een eigen predikant. Maar intussen heeft Ds.

Tamminga zijn hulpdiensten in London beëindigd en zich in Burlington bij Hamilton gevestigd, zodat er thans 3 gemeenten herderloos zijn. Terwijl we dit schrijven hebben de gemeenten van Dundas en Toronto beroepen uitgebracht op predikanten in de Chr. Geref. kerken.

De verschillende gemeenten tellen samen 1677 doop- en 1371 belijdende leden, dus totaal 3048. Een jaar tevoren was dat 1653, 1383 en 3048, dus nagenoeg gelijk.

Het jaarboek is een onmisbare vraagbaak voor velen, die met het kerkelijke leven te maken hebben en bevat ook voor belangstellenden vele gegevens, die hen zullen interesseren. Dat geldt ook wat er nog na de officiële gegevens te vinden is.

Er is opgenomen een korte historie van de Christelijke Gereformeerde Kerken, waarbij ook aandacht geschonken wordt aan de kerken in Noord Amerika.

Daarna komt nog een korte historie van de kerk te Hamilton. Deze gemeente werd ingestitueerd op 24 juni 1953. Ds. W. F. Laman van Rotterdam - West was de eerste predikant. In zijn tijd werd er een kerk gebouwd aan de Mohawkroad. Thans dient Ds. P. den Butter deze gemeente. Zij behoort met haar 369 leden en doopleden tot de grotere gemeenten.

De Heere houdt Zijn kerk in stand. Er is overal veel, dat met zorg en vrees moet vervullen. Maar we mogen niet vergeten, dat de Heere gezegd heeft: Ik ben met u al de dagen tot de voleinding der wereld. Dat houdt in, dat er ondanks afval, dwaling-en wat dies meer zij, steeds zondaren gezaligd zullen worden.

De Heere geve ook daar getrouwe arbeiders in Zijn Koninkrijk en Hij moge de arbeid zegenen tot eer van Zijn Naam.

B.

DE REMBRANDTBIJBEL

Dit is een nieuwe uitgave van Gods Woord in de Statenvertaling, die in 1637 tot stand kwam en de plaats heeft ingenomen van vroegere vertalingen. Er is gelukkig nog altijd veel vraag naar deze vertaling, ondanks het feit dat velen de voorkeur geven aan een van de nieuwere vertalingen, die min of meer om zo te zeggen aangepast zijn aan de mens van onze tijd. We stellen dus op de voorgrond, dat we hier te maken hebben met een uitgave van de Bijbel in Statenvertaling. Dat zou op zichzelf geen aanleiding voor ons zijn om daaraan apart aandacht te schenken. Er zijn ook andere uitgaven van deze Bijbel te verkrijgen, die we ook niet op een bijzondere wijze onder de aandacht brengen. Dat we op deze uitgave wijzen heeft een reden. Dit is geen gewone uitgave, klein of groot, die we thuis en op school en in de kerk en voor persoonlijk gebruik in ons bezit hebben. In deze Bijbel zijn opgenomen 44 reproducties in kleur en 112 etsen en tekeningen van Rembrandt. Dat lezen we al voorin: met reproducties naar werken van Rembrandt Harmenszoon van Rijn. Aan de wijze van uitgeven is heel veel zorg besteed, namelijk met goudsnede en in zwarte of witte band in kunstleer. Er is een mooi en zeer leesbaar lettertype gebruikt. Het geheel maakt een voorname indruk. We kunnen daar niets dan goeds van zeggen.

Deze Bijbel gaat de wereld in als Rembrandt-bijbel. De bedoeling is natuurlijk om in de naamgeving te herinneren aan het feit, dat er vele reproducties van werken van Rembrandt in voorkomen. Maar zo is er weer een nieuwe aanduiding van Bijbels bij gekomen. We hebben bij voorbeeld de Liesveldt-bijbel, de Luther-bijbel, de Staten-bijbel. De toevoegingen bij Bijbel hebben telkens een andere betekenis. En zo is het ook met deze Rembrandt bijbel.

Het is een opmerkelijk verschijnsel, dat er al spoedig na de uitgave van bijbelvertalingen behoefte was aan bijbels met platen. En zo verschenen de bijbels met allerlei platen, die bedoelen de situatie te verduidelijken en levendiger te doen voorstellen. Uit de aard der zaak krijgen we dan de voorstelling van de kunstenaar, die de platen vervaardigt en die daarmee ongemerkt anderen beïnvloedt. Dat is o.i. geen bezwaar. We maken allen ook zonder dat onze ogen iets zien in onze geest min of meer een voorstelling van bepaalde situaties en gebeurtenissen. Die kan nooit beantwoorden aan de werkelijkheid. Dat blijkt ook het feit, dat andere kunstenaars dezelfde feiten heel anders uitbeelden.

Dat viel ons op door vergelijking van de reproducties in deze Rembrandtbijbel met die in een soortgelijke Bijbel in de King James-vertaling. Daarin zijn opgenomen reproducties van werken van vele schilders, w.o. ook uit ons land. Daarin staat ook een reproductie van een werk van Jacopo Chimenti da Empoli (1554-1640): de offerande van Abraham. In de Rembrandtbijbel komt een werk van Rembrandt omtrent deze offerande voor. De uitbeelding is heel anders. Daar blijkt duidelijk uit hoe verschillend de uitwerking is van iets wat we horen, lezen of zien. Laten we hier echter aan toevoegen, dat er bij grote verschillen toch een bepaalde overeenstemming kan zijn, namelijk wanneer bij het maken volledig gebruik is gemaakt van de gegevens die de Heilige Schrift ons biedt. Dat is bij genoemde reproducties het geval. We vinden in beide gevallen een engel, Abraham met een mes en Izak gebonden.

We willen de gravures, tekeningen enz. in de Bijbel-uitgaven zien als een hulpmiddel om in bepaalde situaties ons voorstellingsvermogen te helpen. Daarmee zeggen we natuurlijk niet, dat alles geschikt is voor opname; er moet een degelijke censuur worden toegepast.

Het gevaar is wel, dat men meer aandacht besteedt aan platen enz. dan aan de inhoud van Gods Woord. Dan wordt de Bijbel tenslotte een pronkstuk en het gaat om het Woord van God.

Deze Rembrandtbijbel is voornamelijk uitgegeven, maar toch niet bedoeld als pronkstuk doch voor dagelijks gebruik. Ook wat het formaat betreft is deze uitgave daar zeer geschikt voor: 16 1/2 x 22 1/2 cm. Zij komt ook in aanmerking om uitgereikt te worden als huwelijksbijbel of door ouders gegeven te worden b.v. bij het afleggen van geloofsbelijdenis door hun kinderen.

In de engelse uitgave die we noemden vinden we rechts de reproducties en op het linkerblad een toelichting: er wordt iets gezegd van de schilder en van de voorstelling en bij de reproductie zelf wordt vermeld, waar het stuk bewaard wordt.

We missen dit grotendeels in de Rembrandt-bijbel. Wel staan achterin gegevens over de afgebeelde kunstwerken en wordt bij elke reproductie een tekst vermeld, maar we vonden geen levensbeschrijving van Rembrandt. Die had o.i. aan de gegevens over de kunstwerken vooraf moeten gaan.

We vestigen tenslotte met nadruk de aandacht op deze uitgave, niet allereerst omdat er reproducties in staan, hoe mooi die ook zijn, maar allereerst, omdat we hier te maken hebben met een uitgave van Gods Woord. De Heere moge ook door middel van deze Rembrandtbijbel werken tot de zaligheid van zondaren en tot verheerlijking van Zijn Naam.

Deze Bijbel is een uitgave van Boekencentrum b.v., Scheveningseweg 72, 2517 KX, postbus 84176, 2508 AD 's-Gravenhage. De prijs is f 85,-

B.

Voor de Jeugd

Beste Jongelui !

De brief van Paulus aan Filemon. 53

„En bereid mij ook tegelijk een herberg; want ik hoop dat ik door uwe geboden ulieden zal geschonken worden.”

Fil.: 22.

We gaan dan nu maar de tekst bekijken die de vorige keer is blijven zitten.

Ik weet niet hoe of het met jullie gaat, maar ik kan met deze brief maar moeilijk klaar komen. Ik moet steeds schrijven voor de jeugd, wetende dat ook oudere mensen de stukken lezen.

En dan moet steeds de stof weer gevonden worden in het „bijbels” onderwerp dat ons bezig houdt. Daar wij er in onze gedachten steeds mee bezig zijn, komen er iedere keer weer nieuwe gedachten naar voren.

Zo is het ook met de tekst die hierboven staat. Als je hem zo leest, dan zou je zeggen, wat moet daar nu allemaal in zitten ? Paulus schrijft aan Filemon aan het eind van zijn brief, of hij voor hem een herberg wil bereiden, daar hij hoopt toch ook nog eens een keer uit de gevangenis verlost te zullen worden. Hij weet ook dat er in het huis van Filemon voor hem gebeden wordt, omtrent zijn vrijlating. Daar is dan alles mee gezegd wat er in de tekst staat.

Maar, zoals ik jullie al zeide, je loopt er steeds over te denken, hoe je tot stichting schrijven kunt. En dan kom ik eerst het woord „herberg” tegen.

„En bereid ook mij tegelijk een herberg.” Wat moet ik onder een herberg verstaan? Wat heeft Paulus daar precies mee bedoeld? Heeft hij er mee bedoeld of Filiemon in zijn huis voor hem een „plekje” vrij wilde maken, waar hij als hij komen zou, de nacht door zou kunnen brengen? Het is mogelijk. Filiemon, die we als een welgesteld man hebben leren kennen, gezien het feit dat hij slaven had, zal ook wel een huis gehad hebben overeenkomstig zijn welstand. Dat wil zeggen, een huis met meer dan een of twee kamers. Te meer daar er in zijn huis ook Godsdienstoefening en werden gehouden. Denk maar aan het begin van de brief, waar hij de gemeente groet die „te uwen huize is.”

Deze gedachte ligt te meer voor de hand, daar de herbergzaamheid een van de christelijke deugden is, die ons in de bijbel worden voorgeschreven. Zo schrijft b.v. Paulus in zijn brief aan Timotheus, dat een opziener, dat is een ouderling, die door de gemeente verkoren is, om mede de gemeente te dienen, „gaarne herbergende moet zijn”. 1 Tim. 3:2. Ook wordt hetzelfde aan Titus geschreven. Daar gaat het ook over opzieners. Dat moet dan iemand zijn „die gaarne herbergt.” Tit. 1:8.

De herbergzaamheid is dus mede een kenmerk van een rechte ambtsdrager. Ik geloof niet, dat bij het stellen van de kandidaten tot het verkiezen van ambtsdragers deze regel altijd mede in rekening wordt gebracht.

Meer plaatsen zouden te noemen zijn, waar de herbergzaamheid als een deugd wordt aanbevolen. Laten wij dat niet vergeten. Wij brengen verschillende zaken uit het woord van God, als het over de beoordeling van een ander gaat, wel in rekening. Maar we laten ook heel veel zaken liggen en doen dan in feite net eender of het door God niet „bevolen” is. Dat dit niet naar de wil van God is, en dus „zonde”, zal, hoop ik, voor een ieder nu wel duidelijk zijn.

„En bereid mij ook tegelijk een herberg.” Het is ook mogelijk dat Paulus hiermede bedoelt, of Filiemon er zorg voor dragen wil, dat hij ergens vernachten kan, het zij waar dan ook. Bij de een of andere broeder of zuster, of in een openbare gelegenheid, waar men gewoon was doortrekkende mensen „herberg” te verlenen.

Al geloof ik nu dat laatste bepaald niet, het is toch voor ons wel van belang dat we daar even over nadenken. Want al heel vroeg wordt er in de bijbel over herbergen gesproken. Er waren goede herbergen en ook slechte. In Gen. 42:27 lezen we al dat de broeders van Jozef aankwamen in een „herberg”. Men kon daar eten en drinken en vernachten en nog veel meer. Want voor geld is veel te verkrijgen. Dat is nu zo, dat was toen ook zo. Er waren zelfs mensen, die herberg hielden en hun eer verkochten. Ga ik te ver, als ik hier denk aan Rachab de hoer?

Dat „herbergen” nodig waren voor doortrekkende reizigers en zakenlieden zal niemand ontkennen. Dat men uitkeek, waar men zijn herberg zocht, was ook geen overbodige zaak. Want men kon op verschillende plaatsen gelukkig „eerbaar” verkeren. Doch het tegengestelde was ook mogelijk. En dan was het niet zonder gevaar. Want een

mens is maar een mens, tot alle boosheid geduriglijk geneigd.

Dat Rachab, om nog even op haar terug te komen, het tot een eeuwige zegen is geworden, dat zij de verspieders heeft geherbergd, was niet te danken aan haar „duister” leven, maar aan de soevereine vrijmacht Gods. Laten wij dat nooit vergeten, en laten we daar ook geen vrijbrief aan ontleen om een duister leven te leiden. Want dat gevaar is er ook. Je kunt dan, zo redeneert men, gerust het leven van Rachab leiden, want die is ten slotte ook bekeerd. Als men zo praat, dan doet men het tegen de wil van God. Want al kan de grootste zondaar, gelukkig, bekeerd worden, daarmede wordt voor geen enkele zonde „groen licht” gegeven. Ik geloof dat jullie nu wel begrijpen, wat ik bedoel.

„En bereid mij ook tegelijk een herberg”. Aan het woord „herberg” zit dus nog al het een en ander vast. Tegenwoordig wordt het niet zo veel meer gebruikt. We spreken nu over Café's, Restaurants en Hotels. Men noemt dat de ho-re-ca bedrijven.

Doch uit mijn jeugd weet ik nog heel goed dat het woord „herberg” nogal in omloop was. Wanneer iemand een „herberg”-bezoeker was, dan werd daar meestal onder begrepen, dat hij gaarne dronk, en dan natuurlijk geen koffie of thee. Want dat kan men overal krijgen. Doch sterke drank. En dan bleef het meestal niet bij één glaasje. Men dronk dan te veel, om in een beschoonen toestand, platzak, naar huis te gaan, met alle daarop volgende ellende nog erbij. Dat waren erbarmelijke toestanden.

Al begint het woord „herberg” in de boven omschreven zin, uit onze taalschat te verdwijnen, daarmede is de zaak, waar het over gaat, de wereld niet uit. En daar wilde ik dan onze jonge vrienden en vriendinnen voor waarschuwen, en misschien ook nog wel ouderen.

Want het tegenwoordige „Cafébezoek” is er nog. En dat zijn plaatsen, waar onze jongen mensen zonder meer niet thuis horen. Want daar wordt geschonken, geklonken en gedronken, tot men „dronken” op straat wordt gezet. Dat hier God niet mee wordt gediend, doch de duivel, kan een kind wel begrijpen. Want als de drank is in de man, dan is de wijsheid in de kan. Dit bekende spreekwoord zegt boekdelen. er schiet dan alleen maar „dwaasheid” over. En ook wanneer men nuchter blijft, dus niet te veel drinkt, dan komt men toch op dergelijke plaatsen meestal tot allerhande baldadigheid. Er wordt gekaart, gebiljart, gevloekt enz. Er wordt, om het heel concreet te zeggen: „Schuld met schuld vermeerderd”. Als ik dit zo schrijf, neemt dit dan niet aan als een oude term, maar zie het reël. Schuld met schuld vermeerderen! En dan bedoel ik geen schuld die in je portemonnaie ingrijpt-ook dat komt voor-doch ik bedoel dan „schuld” bij God. En die is met geen geld te betalen. dat kost de prijs van je leven. En dan niet alleen van je natuurlijk leven, maar het geldt voor de eeuwigheid. D.w.z. als je deze schuld niet kwijt raakt, dan ga je voor eeuwig verloren. En hoe erg dat is, is met geen pen te beschrijven.

Dat „schuld met schuld vermeerderen” gebeurt natuurlijk niet alleen in café's en dergelijke uitspanningen meer. Dat gebeurt overal. Helaas ja! Dit komt omdat ons hart ook een herberg is, waar van alles in is, waar

overal plaats voor is, behalve voor de Heere Jezus. „Voor hen (ook niet voor Hem) was geen plaats in de herberg”. Luc. 2:7.

Wie zich zo leert kennen en het rampzalige van zijn bestaan leert inzien, die krijgt nu juist aan de Heere Jezus behoefte, die in het hart van zulke mensen Zich toch een herberg bereiden wil. En als Hij in ons leven komt, in ons hart, in die „herberg” dan zitten we „goed”. Dan zijn we in Hem geborgen.

Ik hoop, geliefde lezer, dat deze dingen zullen worden begrepen. Want als men dit gelovig mag verstaan, dan is voor de zodanigen een „herberg” bereid in de hemel. Dat is het huis des Vaders „alwaar vele woningen zijn”. Dat wij elkaar daar eens zullen mogen ontmoeten.

Jullie aller vriend: Ds. H.C.v.d.Ent.

Tot onze grote vreugde heeft de HEERE ons een dochter en zusje toevertrouwd,

JOHANNA CORNELIA ESTHER

Wij noemen haar:
ESTHER

André en Adry van der Wende
Bob
Mark

Kootstertille, 12 november 1979
Willem Lodewykstrjitte 72

Tijdelijk adres:
Triotel, kraamafdeling
Borniastraat 4, Leeuwarden.

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

NERGENS BAAT BIJ?

Probeer dan eens één van de meer dan 40 kruidenrecepten o.a. vernauwde bloedvaten, wisseljaren, vochtafdrijvend, bronchitis, migraine, hoge bloeddruk, niersteen, galsteen, dikke darm, eczeem, blaas en urine, zenuwen, vermagering enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand
à f 12,50
(verzendskosten inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering, zenuwen en vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm
Maandkuur f 15—

Drogisterij SIKKING

Barvoetestraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609

Voor bijbels, boeken en muziek
is **LINDENBERG** uniek!
Grote voorraad
Snelle levering
ook van de allernieuwste uitgaven

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16
(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
- ★ **BIJBELS en**
- ★ **PSALMBOEKEN**

BIBEL

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 03438 - 8856

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijnsburg, tel. 01718-23063
bpg 22737.

Filiaal:

Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijnsburg (zonder postzegel)

Rustoord „Repos Ailleurs”

U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst?
Bel dan eens Driebergen 03438-2466.
Dieet geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

KINDEROGEN

TRANEN DROGEN

Door Uw hulp: Voedsel, kleding en onderwijs. Voor kinderen in Nicaragua, Guatemala, India, Haïti en andere landen.
U kunt zo'n kind financieel adopteren voor f 35,- per maand.
Opgeven bij: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn. Tel. 03430-4103